

HOVA TÖVÁBB?

HA MAJD ORBÁN VIKTORT IS DICSÉRNİ KEZDIK A BALOLDALON, AKKOR TÉNYLEG BAJBAN LESZÜNK; ÁM AMİG KI AKARJÁK İKTATNI, SZÁMOMRA ERKÖLCSI İGAZOLÁS, HOGY JÓ ÚTON JÁRUNK – ÁLLÍJTJA KÖVÉR LÁSZLÓ. A FIDESZ VÁLASZTMÁNYI ELNÖKE SZERINT AZ MDF-ET AZÉRT TÁMASZTOTTÁK FEL, HOGY HITELESÍTSE AZOKAT A SZTEREOTÍPIÁKAT, AMELYEKET A BALLIBERÁLISOK RAGASZTOTTAK ORBÁNRA.

■ BÓDIS ANDRÁS itthon@hetivalasz.hu

– Mikor érezte rosszabbul magát: 2002-ben vagy most?

– Négy éve.

– Pedig akkor „a választásokat elvesztettük, de megnyertük egymást” eufóriájában égett a polgári tábor.

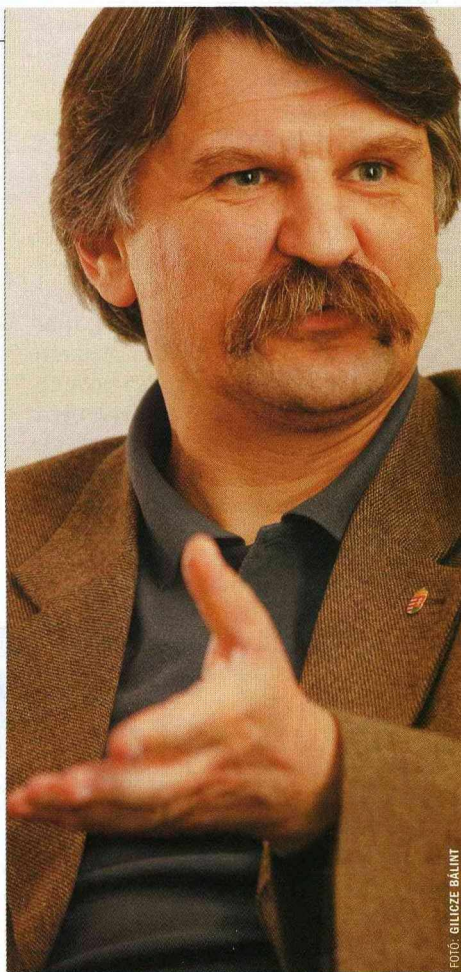
– Mégis megrázó volt az akkori időszak – fizikai fájdalmat okozott. Volt bennünk valami ösztönös ellenérzés a közvélemény-kutatásokkal szemben, de hogy minden jóslat fordítva sült el a választásokon, nem gondoltuk. Hirtelenjében azt sem tudtuk, mi történt. Pedig négy olyan esztendő állt mögöttünk, ami – a mából visszatekintve még egyértelműbben – a szabad Magyarország legsikeresebb ciklusát jelentette. A 2002–2006-os periódusban viszont soha nem éreztem, hogy csakis kormányváltás lehet a vége. Tudja, akit a kígyó megmart, a gyíktól is fél; nem voltam biztos benne, hogy a Fidesz mozgósítási képessége jobb a szocialistákénál.

– Elárulja, mely célcsoportnak szolt a narancskörös Fidesz-kampány?

– Azoknak, akik nem gerjedtek a piros négyzetre. Félretekve az iróniát: azoknak a gondolkodni tudó és vágyó embereknek, akik nem értékrend, hanem élethelyzetük alapján döntenek el, hova érdemes szavazniuk. Akik számára a Fidesz – a két ciklust összevetve – a munkahelyek, a családi egzisztenciák biztonságát jelenthette. Miután az ő valóságészlelésük attól is függ, mit sulykolnak beléjük, megkíséreltük ellensúlyozni a kormányzati propagandát – ami, ugye, a gazdaság helyett is dübörgött – a tények felsorolásával.

– A tények mégsem győzték meg az élethelyzetük alapján szavazókat. Pedig a tényközlésbe beszállt Csintalan Sándor és a Fidesz munkástagozata is, de bulvárosra faragott kampányüzenetekből sem volt hiány.

– Valóban azt hiszi, hogy alapvetően a kampányon múlik egy választás végkimenetele?

FOTÓ: GILVCE BALINT

” Kis magyar pseudo-demokráciánk éppen a poszt-szovjet Fehéroroszországra kezd hasonlítani. ”

– Nyilván nem fantomállást töltöttek be a pártok kampányfőnökei.

– Szerintem akkor is hasonló végeredmény születik, ha nem lett volna hivatalos kampányidőszak. Látjuk, az MSZP törzsbázisa notóriusan a Fidesz ellen szavaz; nem érdekli, hogy

kedvenc pártja miként kormányoz, hogy baloldali-e vagy sem, sőt, stabil elvárásai sincsenek saját politikai vezetőjével szemben. A veterán karhatalmista vagy a kétegyeszsílonos bankárúriember – a III-as főcsoportfőnökség egykori szttiszte – nagyjából ugyanazt a kétmillióst táborát vitte el szavazni, mint Gyurcsány Ferenc, a magát alulról felügyeskedő milliárdos. És a jobboldalon is megvannak azok a százezrek, milliók, akik nem tudnak annyira elégedetlenek lenni a sajátjaik kormányzásával, ellenzéki ségével, kampányával, hogy átszavazzanak a balliberális tömbre. Ergo nem a plakátháború dönt. Most sem arról volt szó, hogy a piros, zöld, fekete színekben pompázó, Gyurcsány nemes, római arcélét hangsúlyozó MSZP-kampány felülírta a narancsköröket. A kampány csak arra jó, hogy megerősítse a mélyben meglévő elköteleződéseket – vagyis mozgósítsa a saját táborát –, illetve orientálja azt a néhány százaléknyi választót, aki az élethelyzete alapján próbál szavazni. Márpedig a bizonytalan szavazók élethelyzet-érzékelése az utolsó hetekben, hónapokban inkább az MSZP állításait igazolta vissza.

– Vagyis úgy érzékelték, nem élnek rosszabbul, mint négy éve?

– Tavaly novemberben a Fidesz tetszetős előnnyel vezetett, majd az öt hónappal későbbi döntőben alulmaradt. Az okokat lehet az élethelyzet hirtelen megváltozásában, esetleg a kampánykivitelezésben keresni. Én az előbbire helyezném a hangsúlyt, elvégre a kormány több százmilliárd forintot osztott szét a választásokhoz időzítve: elég a gazdáknak járó uniós pénzek vagy a 13. havi nyugdíj felének kifizetésére gondolnunk.

– Mindez erkölcstelen lett volna?

– Ahogy ők csinálták, mindenképpen. Négy éve sok Fidesz-szimpatizáns kérdezgette tőlünk: mi a fenének hagytatok 320 milliárdot a kasszában? A válasz magától értetődött: a társadalom egyes csoportjainak megnyerése érdekében csak addig mehetünk el a közösen megtermelt javak szétosztásában, ameddig az nem sérti az ország hosszú távú érdekeit. Medgyessy Péter viszont már a 2002-es önkormányzati választások előtt feladta ezt az elvet, csak hogy egy huszáros rohammal elsodorja ellenfelét. A mai napig a Medgyessy-féle ígéretözön levét issza az ország. Gyurcsány pedig – ugyancsak rövid távú érdekektől vezéreltetve – tovább súlyosbította a költségvetés hely-

zetét. Amennyiben persze a haladónak mondott értelmiség és a média azt közvetítette volna a választók felé, ami a dolga lenne – például hogy minden halandóra 1,4 millió forintnyi állam-adósság jut –, az emberek valószínűleg megértik, hogy a viszonylagos jobblét árát holnap velük fogják megfizettetni. Ez azonban csak mínuszos hírként, apró zörejként fért a hírfo-lyamba, így azok sem foghatták fel, hogy mi történik, akiknek a szótárá-ban fellelhető a „jövő” kifejezés.

– **A 14. havi nyugdíj ígéretét a Fidesz közvetítette a választóknak, kioltva a tragikus költségvetési helyzetre vonatkozó – szintén fideszes – állításokat.**

– A nyugdíj és a minimálbér növekedéséről szóló tételmondataink a ciklus egészére szóltak. Azonnali intézkedésként a tb-járulék tíz százalékpontos csökkentését vállaltuk, és ettől reméltünk több munkahelyet, több adófizetőt, több költségvetési bevételt – és kevesebb segélyre szoruló.

– **A kampány mégiscsak azzal indult, hogy „vannak hibák, amelyeket nem akarunk többször elkövetni”. A Fidesz azt sugallta, képes szembenézni gyengeségeivel. Készül már a kampányhibák listája?**

– Higgye el, nem lenne kényelmesebb dolog, mint néven nevezni a félresikerült nyilatkozatokat tevő politikusainkat, esetleg a marketingkampány különböző rendű-rangú közreműködőit. Nyilván sokakat ki is elégitene, ha bűnbakká lényegítenénk át azokat, akikre rá lehet kenni, hogy ők fosztottak meg bennünket a győzelemtől. Csakhogy ez őszintétlen, mi több, tisztességtelen volna. Ha ugyanis alkalmatlan emberek kerültek pozíciókba, azért is a Fidesz vezetése a felelős. Ezért ajánljuk fel lemondásunkat a május 20-i kongresszuson. Egyébként nemcsak a kampányhibák listájának összeállítása folyik, hanem a két forduló választókerületenkénti elemzése is.

– **Ha már őszintétlenség: a Fidesz hetekig bizonygatta, hogy nincs köze a Magyar Vizsla című kiadványhoz. Majd rajtakapta Gyurcsányt, amint hüvelykujjával mutogat, pedig nem mutogatott. Ezekre mi szükség volt?**

– Most mondhatnám, hogy a győzelem mindent legitimál, a vereség mindent megkérdőjelez, de nem teszem. Valóban számos hibát vétettünk: a kommunikációs bakiktól kezdve a sikerületlen plakátszövegeig. És lássuk be, ellenfeleink is rengeteget hibáztak. Gyurcsány Ferenc például tehertételnek nevezte, hogy a fiatalok nem haj-

landók külföldön szerencsét próbálni; a generációs lánc megszakítását ajánlotta a romáknak; a pénzügyminiszter pedig megfenyegette a feltétlen lojalitástól ódzkodó szabolcsi polgármestereket. Mindezt a mérvadó értelmiség egy nyikkanás nélkül tűrte. A tanulság: mi nem hibázhatunk. Mert a médiában húsz százalék küzd nyolcvan ellen, azaz minden hibánk eleve a négyszerezére nagyítódik – miközben a másik oldalnak negyedelőznek a bűnei.

– **Másodszor dorgálja meg a médiát, pedig 2002 óta gyarapodott a nem baloldali sajtószegmens. Létezik a Hír Tv, új lapok is megjelentek...**

– No, így jön ki a 20-80-as arány. És azt se feledjük, hogy az MDF időközben médiapárttá vált. E minőségében azt a feladatot kapta, hogy – magát jobboldaliként feltüntetve – erősítse és hitelesítse azokat a sztereotípiákat, amelyeket a balliberális oldal ragasztott a Fideszre, illetve Orbán Viktorra.

– **Végül is mi történt a választásokon: az MSZP nyert, vagy a Fidesz veszített?**

– Négy éve a Fidesz veszített. Többen voltunk, de nem vettük észre, milyen mozgósítási technológiát készül alkalmazni a baloldal. Ha figyelünk rá, talán korábban megtaláljuk a választók felrázásának azt a módját, ami az első fordulós kudarc hatására spontán kialakult. Bács-Kiskunban például a második körre hét százalékkal nőtt a részvételi arány, így tízből tíz körzetet elhoztunk, noha az első forduló után többen vesztesre álltunk. 2006-ban a szocialistáknak sikerült az erőforrásaik fölényével – pénz, hatalom, információ, média – semlegesíteni azt a választói elégedetlenségpotenciált, amely a Fidesz-többséghez hiányzott. Az MSZP tehát most nyert. Hogy milyen áron, hamarosan kiderül.

– **Ön szerint jobban élünk, mint fél év múlva fogunk?**

– Attól tartok.

– **Ha ez igaz, már az önkormányzati választásokon fordíthat a jobboldal.**

– Ennél azért óvatosabb lennék. Ilyen kormányzás után ugyanis – normális sajtóviszonyok mellett – a baloldalnak a parlamentbe jutásért is meg kellett volna küzdenie, nemhogy a folytatásért. Akárcsak Lengyelországban. Kis magyar pszeudodemokráciánk azonban éppen a posztszovjet Fehéroroszországra, Kucsma Ukrajnájára, Iliescu Romániájára vagy Milosevics Szerbiájára kezd hasonlítani, ahol eszközökben nem válogató oligarchikus hatalompártok uralják a közéletet. Illetve uralták, hiszen az utóbbi há-

► rom ország legalább elmozdulni látszik az ellenkező irányba. A *Magyar Nemzet* publicistája „kis magyar *Hodorkovszkij*nek” nevezte Gyurcsány Ferencet – némileg félrevezetően. Ő nemcsak Hodorkovszij, hanem a tetejébe még kis magyar *Putyin* is akar lenni. Bár Putyin legalább a hazája érdekeit képviseli.

– **Lengyelországban a korrupcióellenes harc ígéretével győzött a jobboldal, a Fidesz viszont mintha hanyagolná ezt a témát.**

– Miután a lengyeleknél nem arra szerveződik a kritikai értelmiség, hogy a közvélemény szemében döntetlenre hozzon ki bizonyos gyanús ügyeket, ott lehet tere a harsány korrupcióellenes küzdelemnek. Ha mi is tisztességes demokráciában élénk, már a brókerbotrány elsodorta volna az MSZP–SZDSZ kettőst. Ehhez képest mi történt? Miután kiderült, hogy – személyesen, családtagjai vagy munkatársai révén – a fél kormány belekeveredett a modern kori Magyarország eddigi legnagyobb pénzügyi csalásába, Áder Jánost kezdték revolverezni. Pedig neki csak annyi volt a „büne”, hogy *Kulcsár Attila* tőle próbált – sikertelenül – politikai védelmet kérni.

– **Akkor hát hova tovább? Az elemzők kórusban mondják: a Fidesz elérte növekedésének határát.**

– Szerintem meg az MSZP érte el növekedési maximumát. Egyfelől kivette a Munkáspártot a politikai életből, azaz integrált 4-5 százaléknyi kommunista szavazót, másrészt szimbiotikus kapcsolatba került az SZDSZ-szel – ma már azt sem tudni, melyikük az agy és melyikük a test. A jobboldalon pedig még mindig akad néhány százezer szavazó, aki idegenkedik a Fidesz vezette szövetségtől. Ők vagy nem voksoltak, vagy az MDF-re ikszeltek, vagy – 2,2 százaléknyan – arra a MIÉP-re, amelyről biztosan lehetett tudni, hogy nem lesz parlamenti erő.

– **Most hadat üzent Csurka Istvának?**

– Sem neki, sem másoknak. Nekünk is és másoknak is el kell számolnunk a lelkiismeretünkkel, hogy mit tettünk és mit mulasztottunk el a gyermekeink jövője érdekében. Egy biztos: egy párt soha sem lehet cél, csakis eszköz.

– **A Fidesz Budapesten nem igen tud hatékony eszköz lenni – az elmúlt két választás legalábbis ezt igazolja.**

– Budapest a legkevesbé sem stabil képződmény. Évente tízezrek költöz-

nek ki a fővárosból, s ennek nyilván vannak politikai következményei is. A Fidesz ennek ellenére 12 ezerrel több szavazatot kapott, mint 2002-ben az MDF-fel az oldalán. Világos, hogy azt a hátrányt, amit a kormányzásunk elején szereztünk – elrontott Budapest-politikánkkal –, csak lassan tudjuk ledolgozni. Az aprómunkában jobban hiszek, mint a csodaszerekben; ha nincs médiánk, meg kell próbálnunk erősíteni azokat a közösségeket, amelyeken keresztül utat találunk az emberekhez.

– **Az országos recept is ez?**

– Ma egyetlen politikai közösség létezik: a polgári oldal közössége – a maga kétmillió választójával és száz-ezres aktivistahálózatával. Mindezt közzvetve a baloldal is elismeri, hiszen hozzánk hasonló módon igyekszik megszervezni önmagát. Nem kétséges, az MDF feltámasztásával a baloldal ezt a – négy év sanyarú infrastrukturális viszonyai között létrehozott – közösséget próbálja leszállamizni. Amíg azonban Orbán Vikort minden eszközzel ki akarják iktatni, számomra erkölcsi igazolást nyer, hogy jó úton járunk. Ha majd őt is dicserni kezdik, akkor tényleg bajban leszünk. ■